

Białystok, dnia 17 września 2018 roku

**Komendant Wojewódzki Policji
w Białymstoku**

X.0151.62.2018
BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
WPE. 2018 -09- 25
ZAL. NR

**Pan
Przemysław KAZIMIRSKI**

**Dyrektor Zespołu
Biura Praw Obywatelskich
Krajowego Mechanizmu Prewencji**

Szanowny Panie Dyrektorze!

W odpowiedzi na pismo nr KMP.573.9.2018.TG z dnia 22 sierpnia 2018 roku dotyczące ustosunkowania się do uwag i wniosków zawartych w raporcie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur (KMPT) z wizytacji Policyjnej Izby Dziecka Wydziału Konwojowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku, poniżej przedstawiam zalecenia zawarte w przedmiotowym raporcie oraz zajęte stanowisko do sposobu ich realizacji:

1/ *Zaprzestanie rozbierania nieletnich i dokonywanie sprawdzenia w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.*

Podniesiona problematyka uregulowana została w § 5 ust. 2 Regulaminu pobytu osób w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia stanowiącego załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 roku w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb zgodnie z którym, osobę przyjmowaną do pomieszczenia oraz w nim umieszczoną poddaje się szczegółowemu sprawdzeniu (...) oraz w § 25 zarządzenia Nr 134 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 października 2012 roku w sprawie metod i form wykonywania zadań w policyjnej izbie dziecka, zgodnie z którym policjant jest zobowiązany sprawdzić nieletniego:

- przed przyjęciem go do izby, wydaniem, przekazaniem lub zwolnieniem,
- przed przyjęciem go do izolatki sanitarnej i po opuszczeniu przez niego tej izolatki,
- przed umieszczeniem nieletniego będącego w stanie wskazującym na spożycie alkoholu, będącego pod wpływem środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, stwarzającego swoim zachowaniem zagrożenie dla zdrowia lub życia własnego lub innej osoby, oddzielnie od innych nieletnich,
- przed wyjściem nieletniego na świeże powietrze i po powrocie z niego,
- w przypadku zaginięcia przedmiotów stanowiących wyposażenie izby,
- w innych sytuacjach uzasadnionych okolicznościami oraz względami bezpieczeństwa.

Powyższy przepis określa czynność sprawdzenia, która polega na stwierdzeniu, czy nieletni nie posiada przedmiotów, których posiadanie w izbie jest zabronione i odebraniu tych przedmiotów w przypadku ich ujawnienia. Sprawdzenia dokonuje w miarę możliwości policjant tej samej płci co nieletni.

Należy zauważyć, iż z pragmatyki pełnienia służby w Policyjnej Izbie Dziecka wynika, że zdarzają się przypadki ukrywania - przez osoby przyjmowane i umieszczone w pomieszczeniach izby - niebezpiecznych przedmiotów mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia, zarówno ich samych, jak też innych osób. Przedmioty te ukrywane są w odzieży oraz w naturalnych otworach ciała. Sprawdzenie osoby ręcznym detektorem metali nie zawsze przynosi oczekiwany rezultat ponieważ małe, często wykonane ze stopów różnych metali elementy nie są sygnalizowane przez urządzenie.

Z tego też względu, przyjęty tryb sprawdzania odzieży i ciała osób przyjmowanych do pomieszczenia w izbie, polegający na każdorazowej lustracji osoby przyjmowanej lub przebywającej w izbie, łącznie z miejscami intymnymi, zakrytymi przez bieliznę jest prawidłowy. Natomiast czynność sprawdzenia odzieży i ciała osoby realizowana jest w warunkach zapewniających poszanowanie intymności i godności ludzkiej w aspekcie zapewnienia optymalnego bezpieczeństwa osobie umieszczonej, jak też innym osobom przebywającym w izbie.

2/ Rozważenie możliwości poddawania badaniom lekarskim wszystkich nieletnich przed ich umieszczeniem w PID.

Zgodnie z § 3 regulaminu pobytu w izbie, stanowiącym załącznik nr 12 do Rozporządzenia MSW z dnia 4 czerwca 2012 roku *w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pokoi przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb*, przed umieszczeniem do izby nieletniego poddaje się badaniom lekarskim i udziela się mu niezbędnej pomocy medycznej w przypadkach i na zasadach określonych w przepisach w sprawie badań lekarskich osób zatrzymanych przez Policję, np. gdy osoba zatrzymana żąda przeprowadzenia badania lekarskiego lub posiada widoczne obrażenia ciała. Wprowadzenie obligatoryjnego badania lekarskiego każdej osoby nieletniej przyjmowanej do izby wiązałoby się nie tylko z koniecznością zapewnienia środków finansowych na ten cel, ale także zaangażowaniem policjantów do innych działań niż ochrona bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania porządku publicznego.

3/ Zapewnienie specjalistycznych konsultacji psychiatrycznych nieletniemu w sytuacji, gdzie ten stan psychiczny budzi wątpliwości.

Zgodnie z § 6 ust. 3 i 4 regulaminu pobytu w izbie, nieletniego stwarzającego swoim zachowaniem zagrożenie dla zdrowia lub życia własnego lub innej osoby nie umieszcza się w sypialni, w której przebywają inni nieletni. Natomiast w przypadku szczególnie agresywnego zachowania nieletniego niezwłocznie wezwany jest lekarz, który ocenia stan zdrowia nieletniego, a w przypadku konieczności konsultacji psychiatrycznej, nieletniego niezwłocznie poddaje się takim badaniom specjalistycznym.

4/ Przeprowadzenie badań lekarskich bez obecności funkcjonariusza (chyba, że lekarz zadecyduje inaczej).

W nawiązaniu do § 8 ust. 1 i 2 zarządzenia nr 134 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 października 2012 roku *w sprawie metod i form wykonywania zadań w policyjnej izbie dziecka*, policjanci wykonujący zadania w izbie są zobowiązani do zachowania szczególnej ostrożności w celu niedopuszczenia do wydarzenia nadzwyczajnego oraz innego

zagrożenia prawidłowego funkcjonowania izby, a także mają obowiązek sprawować stały nadzór nad nieletnim przebywającym w izbie. Odstąpienie od nadzoru nad nieletnim jest niezgodne z obowiązującymi przepisami.

5/ Odnotowywanie w protokole zatrzymania nieletniego cudzoziemca informacji, czy zatrzymany posługiwał się językiem polskim, czy były trudności w komunikacji oraz pouczanie cudzoziemca w języku dla niego zrozumiałym, a w razie konieczności skorzystanie z pomocy tłumacza.

Odnosząc się do ww. zalecenia, mając na uwadze znaczenie i wagę przedmiotowej problematyki wydałem polecenie funkcjonariuszom Policijnej Izby Dziecka Wydziału Konwojowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku szczegółowego, prawidłowego i rzetelnego sprawdzania oraz prowadzenia dokumentacji służbowej ze szczególnym uwzględnieniem rekomendacji przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur tj., w dokumentacji cudzoziemców każdorazowo umieszczać informację: czy nieletni posługiwał się językiem polskim, w jakim języku nastąpiło pouczenie o regulaminie PID oraz czy w czynnościach uczestniczył tłumacz. W przypadku zatrzymanego obcokrajowca nieposługującego się językiem polskim lub takiego, gdzie istnieją obawy co do stopnia posługiwania się takim językiem, zaleca się, by przy czynnościach związanych z przyjęciem był obecny tłumacz, tak, aby możliwe było zapoznanie go z przysługującymi mu uprawnieniami a podpisywane przez cudzoziemców oświadczenia były tłumaczone na język dla nich zrozumiały.

6/ Realizowanie spotkań nieletniego z rodzicem/opiekunem, ale także z adwokatem, obrońcą, czy pełnomocnikiem bez obecności funkcjonariusza.

Zgodnie z treścią § 8 ust. 1 pkt 9 regulaminu pobytu w policyjnej izbie dziecka, nieletniemu umieszczonemu w izbie zapewnia się możliwość odwiedzin rodziców, obrońcy lub opiekuna – za zgodą sądu, kierownika izby lub policjanta prowadzącego sprawę.

Przywołując § 8 ust. 1 i 2 zarządzenia nr 134 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 października 2012 roku w sprawie *metod i form wykonywania zadań w policyjnej izbie dziecka*, policjanci wykonujący zadania w izbie są zobowiązani do zachowania szczególnej ostrożności w celu niedopuszczenia do wydarzenia nadzwyczajnego oraz innego zagrożenia prawidłowego funkcjonowania izby, a także mają obowiązek sprawować stały nadzór nad nieletnim przebywającym w izbie.

7/ Umożliwienie nieletniemu rozmowy telefonicznej w warunkach zapewniających poufność rozmowy.

Zgodnie z art. 32g § 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich, stanowiącym, iż „jeżeli jest to konieczne ze względu na okoliczności sprawy, Policja może zatrzymać, a następnie umieścić w policyjnej izbie dziecka nieletniego, co do którego istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełnił czyn karalny, a zachodzi uzasadniona obawa ukrwienia się nieletniego lub zatarcia śladów tego czynu ...”

W związku z powyższym zasadnym jest, by umożliwienie nieletniemu rozmowy telefonicznej w warunkach zapewniających poufność rozmowy odbywało się za zgodą sądu, kierownika izby lub policjanta prowadzącego sprawę.

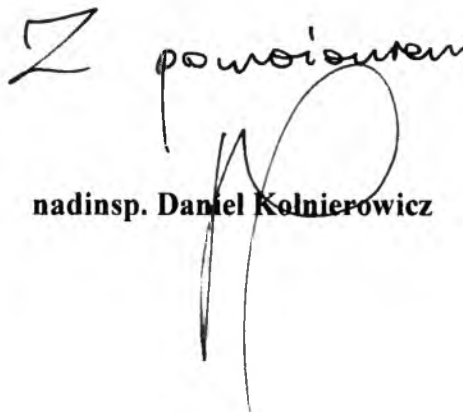
8/ Niezwłoczne informowanie nieletniego, czy rodzic lub wybrana osoba/instytucja zostali powiadomieni o jego pobycie w placówce.

Zatrzymany nieletni niezwłocznie jest poinformowany o przyczynie zatrzymania oraz pouczony o przysługującym mu w związku z tym prawie do: złożenia zażalenia do sądu rodzinnego na czynności naruszające jego prawa (art. 31a u.p.n.), skorzystania z pomocy adwokata, odmowy składania wyjaśnień lub odpowiedzi na poszczególne pytania, umożliwienia kontaktu z rodzicem albo opiekunem lub z adwokatem (art. 32g § 3 u.p.n.),

zawiadomienia pracodawcy, szkoły (art. 261 § 3 k.p.k. w zw. z art. 245 § 2 k.p.k.) oraz nawiązania kontaktu z urzędem konsularnym lub przedstawicielstwem dyplomatycznym (art. 612 § 2 k.p.k.). Zatrzymany nieletni informowany jest o powiadomieniu rodziców lub instytucji o jego pobycie w placówce i potwierdza ten fakt poprzez złożenie podpisu w protokole zatrzymania nieletniego.

9/ Poszerzenie oferty szkoleń dla funkcjonariuszy z zakresu komunikacji interpersonalnej, pracy z osobami trudnymi bez wyrządzania im krzywdy, umiejętności radzenia sobie ze stresem, przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu oraz ochrony praw człowieka.

Uzyskane informacje pozwolą na przygotowanie i realizację szkolenia w przedmiotowym zakresie w ramach zajęć doskonalenia zawodowego lokalnego w 2019 roku, przy wsparciu Pełnomocnika Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka, Zespołu Psychologów KWP w Białymstoku oraz Wydziału Prewencji KWP w Białymstoku.

nadinsp. Daniel Kolnierowicz

Wvk. w egz. 2 egz. Bł.

- egz. nr 1 – adresat

- egz. nr 2 – a/a